

РЕШЕНИЕ

№ 961

гр. Перник, 12.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕРНИК, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Симона Пл. Кирилова

при участието на секретаря ЕМИЛ Н. КРЪСТЕВ
като разглежда докладваното от Симона Пл. Кирилова Гражданско дело № 20221720105142 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 235, ал. 1 ГПК.

Образувано е по искова молба на **М. С. Л.** срещу **В. Х. П.**.

Ищцата твърди, че в периода от лютото на 2012 г. до м. април 2020 г. страните са живели на семейни начала, като от връзката на ***** се родил синът им Б. В. П.. В хода на съвместното си съжителство установили сериозни и съществени различия по отношение разбиранията си за начин на живот и възпитание на детето. Поддържа се, че единствено ищцата работила и издържала семейството, като давала на партньора си пари за ежедневни разходи, а последният не участвал в семейните задължения по никакъв начин, включително за издръжката на детето, а при забележките на ищцата реагирал бурно и конфликтно. Към настоящия момент се поддържа, че ищцата заедно с детето живее при своите родители, които ѝ оказват пълна подкрепа при отглеждането на детето, работи, като ѝ предстои закупуване на жилище. Твърди се, че ответникът е непостоянен, взима детето нередовно – около два пъти в месеца, когато сам прецени, без да се съобразява с ангажиментите и режима на детето, не давал средства за издръжка, както и че не дава съгласие детето да пътува с майка си на почивка в чужбина през лятото.

При изложените твърдения се иска упражняването на родителските права да бъде предоставено на майката, където да бъде определено и местоживеенето на детето, с определяне на съответен режим на лични отношения, ответникът да бъде осъден да заплаща издръжка в размер на 220 лв. месечно, включително за минал период – в общ размер на 2640 лв. за времето 26.09.2021 г. до 26.09.2022 г. Иска се да бъде дадено заместващо съгласие на бащата детето да има възможност да пътува в чужбина – в страни от ЕС и Великобритания, придружено от своята майка, за период до 20 дни годишно – за срок от 5 години, евентуално – за една година, като бъде разрешено съответно и издаването на задграничен паспорт.

Ответната страна в отговора на исковата молба, подаден в срока по чл. 131, ал. 1 ГПК, изразява становище за допустимост, но неоснователност на предявения иск и изложените в него фактически твърдения. Поддържа се, че бащата винаги е бил трудово ангажиран, успял е да закупи апартамент в ***** на кредит и допринесял за семейството, а не е бил на работа в кратък период по време на ковид-кризата през 2020 г., когато са се изострили и взаимоотношенията между страните. Твърди се, че ищцата била недоволна, че трябва да заплаща поне половината от семейните разходи, изразила желание ответникът да прехвърли закупения апартамент на нейно име, но той предпочел да го дари на детето. Тогава ищцата се прибрала в родния си град Перник при родителите си, като въпреки по-комфортните и по-подходящи битови условия и възможности за детето в *****, ищцата предпочела да остане заедно с детето с родителите си в техния апартамент в Перник и да пътува всеки ден.

Твърди се, че майката не позволявала на детето да се вижда с баща си, настройвала детето срещу него, заплашвала, че ще отведе детето далеч, че ще сигнализира различни институции. Детето споделяло на ответника, че се страхува да живее в Перник, че баба му и дядо му понякога се държали лошо. Детето боледувало по-често заради мръсния въздух. Твърди се, че жилището в гр. ***** разполагало с перфектни условия за отглеждането на детето, а за почивните дни и ваканциите ответникът изградил плувен басейн в дома на своите родители в гр. *****. Поддържа се, че въпреки възпрепятстването от страна на ищцата ответникът не преставал да се грижи за детето си и да му купува всички необходими дрехи, храна, играчки, лакомства, а детето било изключително спокойно, обгрижвано, привързано към баща си и желало да живее с него.

Възразява се срещу предявения иск по чл. 127а, ал. 2 СК, като са изложени подробни правни съображения, с оглед нормативната уредба и съдебната практика за неоснователност на молбата. В случай, че исковете бъдат уважени, се предлага конкретен по-разширен режим на лични отношения, в сравнение с посочения в исковата молба.

При аналогични фактически твърдения в законоустановения срок е депозиран **насрещен иск** за предоставяне упражняването на родителските права на бащата, със съответните от това последици относно местожителството, издръжката (в размер на 220 лева), режима на лични контакти с другия родител. В условията на **евентуалност** е формулирано искане за споделено упражняване на родителските права от двамата родители.

В срока за отговор ищцата (ответник по насрещния иск) е депозирала становище, с което изцяло са оспорени релевираните от ответника фактически твърдения. Поддържа се, че апартаментът в гр. ***** е бил закупен още през 2011 г., като значителни средства за същия са били осигурени от родителите на ответника и изтеглен кредит, а не от самия него, като същият бил отдаден под наем, с цел изплащане на ипотека. По тази причина до 2018 г. страните живели в дома на родителите на ищцата в Перник. В период от половин година между 2017-2018 г. ищцата сама изплащала ипотечния кредит на ответника. Изложени са допълнителни съображения за липсата на редовна трудова ангажираност на ответника. Поддържа се, че ищцата отишла с детето при родителите си в Перник, тъй като била изгонена от ответника от жилището им. Изложени са подробни съображения, че ответникът не разполага с подкрепата на близки в такава степен, каквато ищцата, които да му помагат при отглеждане на детето. Поддържа се, че ищецът често е ставал причина детето да отсъства от предучилищна – вземайки го в четвъртък, и прибирайки го в неделя или понеделник, поради което ищцата често била поставяна в позиция за търси извинителни причини и бележки, оправдаващи отсъствието. Посочва се, че детето посещава множество извънкласни дейности, разходите за които се поемат от ищцата, а бащата го настройвал против тези мероприятия. Изложени са съображения, че бащата дал на ***** дете стария си смарт-телефон с предплатена СИМ карта – за да разговарят, която обаче сам не заплатил повече, без да съгласува даването на електронно устройство на детето с другия родител.

Поддържа се, че доказателствата, представени от ответника, касаят инцидентни покупки и занимания с детето.

По изложените подробни съображения и оспорване на фактическите твърдения на ответника, ищцата се е оспорила насрещния иск, като се е противопоставила на искането за съвместно упражняване на родителските права от двамата родители, с оглед взаимоотношенията им, родителския капацитет на бащата и режима и ангажиментите на детето, включително предстоящата учебна година в първи клас. Приложен е проект на споразумение.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото относими доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК и чл. 12 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Районен съд Перник е сезиран с обективно кумулативно съединени искания, разглеждани по реда на спорната съдебна администрация, с правно основание чл. 127, ал. 2 СК, чл. 149, вр. чл. 143 СК и по чл. 127а, ал. 2 СК и насрещни искове по чл. 127, ал. 2 СК.

Мерките относно упражняването на родителските права и режима на лични отношения следва да бъдат съобразени с висшия **интерес на детето**. Най-добрият интерес на детето е определен в § 1, т. 5 ЗЗакрД, като преценка на неизчерпателно изброени в разпоредбата обстоятелства – желанията и чувствата на детето, физическите, психическите и емоционалните потребности на детето, възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето, опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена, способността на родителите да се грижат за детето, последиците, които ще настъпят при промяна на обстоятелствата. Решението за предоставяне упражнението на родителските права спрямо децата на единия родител следва да се основава на интересите на децата, преценени с оглед родителски качества; полагане на грижи и умения за възпитание; подпомагане подготовката за придобиване знания, трудови навици и др.; морални качества на родителя; социално обкръжение; битови условия; възраст и пол на децата; привързаност между деца и родители; помощ на трети лица и др. От значение при определяне на мерките за упражняване на родителските права са не отделни обстоятелства, а **съвкупността** от обстоятелствата на разглеждания случай.

Не се спори, а от представените доказателства се установява, че страните са се намирали във фактическо съжителство, от което имат едно ненавършило пълнолетие дете – Б., роден на *****, и че страните са фактически разделени.

По делото са ангажирани редица писмени и гласни доказателства, относно извършвани разходи, трудова ангажираност, осигуряване и др., вкл. и социални доклади, от които се установява, че всеки от родителите е трудово ангажиран /майката реализира осигурителен доход месечно средно 2800 лв., а бащата – средно 1845 лв., за осигурителния период, за който е изискана справка – 19 месеца/, адаптирал е жилищната си среда, съобразно потребностите и възрастта на детето, като разполага с финансова възможност и подходящи битови условия за отглеждането му. В процесния случай обаче въпросът за средата, в която следва да бъде отглеждано детето, е обусловен **не от битовите условия** /които всеки от двамата родители в еднаква степен има възможност да осигури/, а от наличието на здрава и стабилна емоционална атмосфера, която да е максимално подходяща за нормалното психическо развитие и функциониране на детето и капацитета на родителите да осигурят такава среда.

По делото са събрани редица доказателства, от които се изяснява, че **отношенията между родителите са трайно влошени**, между тях липсва адекватна комуникация и обща визия и съгласие по основни въпроси относно отглеждането и възпитанието на детето. Влошените отношения между родителите закономерно могат да рефлектират неблагоприятно и върху психоемоционалното състояние на детето, в който смисъл е и заключението на вещото лице по СПХЕ /л. 164/. От изявленията на страните и от

показанията на разпитаните свидетели се изяснява, че в периода 2012-2020 г. родителите няколко пъти сменяли местожителството си с цел търсене на възможности за работа и изграждане на социална среда. Още от раждането на детето обаче родителите не съумявали да обсъдят ефективно и да постигнат съгласие по **основни въпроси** като местожителството на семейството, работното място, да съгласуват мненията си относно сключване на брак, често спорели по финансови въпроси и разпределението на доходите. Около извънредната епидемиологична обстановка през м. април 2020 г. настъпила и фактичката раздяла помежду им, след като ответникът останал без работа, конфликтите ескалирали и ищцата напуснала жилището на бащата в гр. ***** заедно с детето. От показанията на свид. Л., баща на ищцата, се установява, че на 08.04.2020 г. ответникът му се обадил с думите „Ела да си ги прибереш, не можем да се разбираме“ и свид. Л. помогнал на М. да се пренесе в неговия дом в гр. Перник заедно с детето Б.. Свид. Л. изяснява, че В. три пъти е гонил М. от дома си /л. 144-145, стр. 10 от Протокол от с.з. на 17.05.2023 г./, след това се сдобрявали – с изключение на последния път, след който е настъпила и окончателната раздяла между тях.

След фактичката раздяла между страните грижите за детето ефективно са полагани от майката, с помощта на разширеното ѝ семейство в гр. Перник. Към момента на приключване на съдебното дирене Б. е ученик в първи клас в ***** в гр. Перник, като в изслушването си майката изяснява, че много от децата в предучилищната му група също учат там. Към момента на изготвяне на социалния доклад майката е живяла в дома на своите родители, който е разполагал с подходящи битови условия, а към момента на приключване на съдебното дирене разполага с новозакупено ремонтирано жилище, в сграда ново строителство, която се намира на пешеходно разстояние от училището. Майката разполага пълноценно с подкрепата на разширеното си семейство при отглеждането на детето, включително при обезпечаване на училищните и извънкласните му дейности, докато родителите на ответника живеят извън гр. ***** – баща му – в гр. *****, на около два часа и половина път с автомобил, а майка му – в *****.

Съгласно социалния доклад, майката, която фактически отглежда детето към момента, му осигурява всичко необходимо за правилното развитие и израстване, при нормални условия и възможност за получаване на добро образование и социализация в гр. Перник. Съгласно социалния доклад детето има много приятели в гр. Перник, общува с роднините си, вкл. и по бащина линия и няма данни майката да ограничава тези контакти. Б. посещава тренировки по футбол, занимания по езиково обучение, курсове по ментална аритметика, има широка обща култура и желае да пътува в различни държави. Сочените обстоятелства се подкрепят и от показанията на свид. А.С. и свид. С.Л.

По делото са събрани гласни и писмени доказателства, вкл. удостоверение, издадено от Детската градина, посещавана от детето преди започването на първи клас, от която се установяват твърденията на майката в исковата молба, че детето често е отсъствало от предучилищна група в дните понеделник и петък, за които тя твърди, че бащата го е взимал и оставял, когато самият той прецени, без да се съобразява с режима и ангажиментите на детето (бел., отсъствията в посочените дни са поне 4 пъти месечно през учебната 2022/2023 г., видно от удостоверението на л. 187). Данни в този смисъл, освен от изслушването на ищцата М. Л., се изясняват и от показанията на свид. С., която изяснява, че ищцата никога не е възпрепятствала контактите между бащата и детето и дори когато детето желало да остане още известно време с баща си, майката го позволявала. И двамата свидетели посочват, че когато бащата вземал детето, просто се обаждал, съобщавайки, че ще дойде в същия ден, без предварителна уговорка и без да се съобразява с ангажиментите на майката и детето. Същевременно разпитаните свидетели и молителката изясняват, че бащата се отнасял пренебрежително към извънкласните занимания на детето (спорт, ментална аритметика, английски) и бил склонен да подценява смисъла им, не плащал издръжка и не участвал в организацията и плащането на сметки за рождени дни, извънкласни занимания и др.

Свид. Л. споделя, че се е случвало бащата да закупува различни подаръци на детето, които в последствие си вземал обратно или искал да му бъдат върнати (стр. 8, Протокол с.з. на 17.05.2023 г., л. 143-144). Детето се разстройвало от тези събития, но не коментирало въпроса, тъй като се страхувало от емоционалните реакции на баща си и се притеснявало баща му да не се разсърди. Данни в този смисъл – че детето намира адаптивни стратегии за намаляване на поведението на бащата, което го тревожи, да утвърждава желано от бащата поведение, да формира реакция, данни за конфликт на лоялност спрямо бащата, се съдържат и в приетата СПхЕ – л. 168, поради което съдът възприема фактическия извод, че детето е предпазливо в изразяване на действителните си желания пред бащата и се стреми да поддържа желано от баща си поведение.

Същевременно бащата на ответника – свид. Х.П., изяснява, че детето се чувства много добре когато е при баща си, заявява, че самият той разполага с подходящи условия в гр. *****, където детето се чувства добре, както и че самият свидетел може да оказва помощ и подкрепа при отглеждането и възпитанието на детето, а при необходимост – и бившата му съпруга, която в момента е в *****. Свид. П. посочва, че В. е плащал издръжка на М. на ръка, като се е случвало и свидетелят понякога да ѝ превежда пари по 200 лв. месечно. Споделя, че фактическата раздяла на страните през 2020 г. настъпила след като М. загубила своя обещана и пребила детето, а В. я изпратил да си успокои нервите, като тя напуснала общия дом заедно с детето, с помощта на баща си. Изяснява, че конфликтите между страните възниквали, тъй като ищцата постоянно била недоволна от нещо и имала изисквания, а самата тя дори не поддържала дома – интересували я „*главно цигарките и кафето*“, затова свид. П. почиствал дома им в *****, когато ги посещавал на гости.

Съдът кредитира показанията на свид. П. **в частта**, с която посочва, че детето се чувства добре при баща си, че ответникът разполага с битови условия и желание за отглеждането му, както и че страните са имали дългогодишни конфликти и неразбирателства по основни въпроси, доколкото в тази част същите кореспондират на всички приобщени доказателства, вкл. експертни становища на ДСП и вещо лице. **В останалата част** – относно физическо посегателство на детето и липсата на елементарна грижа за дома, същите остават изолирани и неподкрепени от останалите доказателствени източници, които съвкупно изясняват, че майката полага пълноценни грижи за детето и е осигурила подходяща битова среда и условия, а СПхЕ не открива признаци на травматични преживявания у детето. Още повече, напълно нелогично е в случай, че на 08.04.2023 г. действително ищцата е посегнала тежко физически на детето, ответникът „*да я изпрати да си успокои нервите*“, придружена тъкмо от детето. Нелогично е и аргументът за неподдържане на жилището да се обсъжда в ущърб единствено на единия от родителите /майка/, след като и другият родител /бащата, син на свидетеля/ не е бил трудово ангажиран към момента и също е обитавал дома, който свидетелят твърди, че сам разтребвал при посещенията си.

Съгласно социалния доклад детето е привързано и към двамата си родители, желае да живее с тях, като майката не създава условия за родителско отчуждение и не възпрепятства контактите между баща и син.

Съгласно данните на СПхЕ, приета като изготвена компетентно и задълбочено, се установява, че **и двамата родители** разполагат с капацитет за отглеждане на детето, изпитват любов и привързаност към него. Б. е социално ориентиран и любознателен, сътрудничи и наличието на комфортност в изградените взаимоотношения, повишава неговата самоувереност, прави поведението му адаптивно, улеснява взаимодействията в общуването. Установява се, че детето се чувства добре както в дома на майка си, така и при баща си. Към момента **базов родител** е майката поради все още наличната необходимост от майчинско обгрижване поради ниската все още възраст в която се намира детето, като няма данни изборът на базов родител да е резултат на оказано влияние на някой от двамата

родители или трети лица. Отчита се започнала полова **идентификация** с фигурата на бащата. **Не са налице** признаци на родителско отчуждение, нито на травматични преживявания. Б. е **еднакво привързан** и към двамата родителя, поставя себе си между тях двамата и възприема семейството като едно цяло, но се отчита наличие на **конфликт на лоялност спрямо бащата**.

По отношение на съжителството си с майката детето демонстрира нетравматична семейна среда. По отношение на бащата се отчитат налични емоционално динамично променящи се събития при които детето проявява *адаптивни копинг стратегии, утвърждаване на желано поведение от страна на бащата*, което е показател за преживяване на конфликт на лоялност спрямо него. В проведените проби се отчита наличието на *поведение, каквото се очаква* от него. Това е характерен белег при изживяване и на високо ниво на стрес от евентуална загуба на любовта на родителят, с когото детето не живее. Конфликт на лоялност се преживява от детето, когато то се опитва да запази добрите емоционални взаимоотношения и с двамата си родители (Bernet, et al, 2016). Детето често преживява конфликт на лоялност в контекста на влошените взаимоотношения между родителите. Когато конфликтът продължи дълго време или се задълбочи поради натиска от страна на родителя (родителите) да се подкрепи определена позиция, детето преживява високи нива на стрес в резултат на преживявания конфликт и може да прояви редица физически и психически симптоми.

В този смисъл са и обсъдените гласни доказателствени източници – разпита на свид. Л., чрез който се установява, че детето се стреми да адаптира и нагажда поведението си спрямо реакциите на баща си. Същевременно вещото лице посочва /л. 170/, че при детето са били налични изразени страхове, което към момента са отшумели и очертаващи ситуацията около взаимоотношенията на своите родители. От направения анализ може да се отчете наличие на *отхвърляне на фигурата на майката, за да се поддържа симбиоза в отношенията с бащата*, което от своя страна потвърждава наличния конфликт на лоялност у детето.

При изследването **и двамата родители** са демонстрирали в голяма степен тенденция към защитно отговаряне, социална желателност при даване на отговорите, представяне в по-благоприятна светлина и отричане дори на невинни социални недостатъци, но въпреки това изграденият им личностен профил е по-скоро валиден. Майката се приема за родител, който не смята, че особеностите на детето са източник на стрес, като при отчитането на резултатите на бащата се маркира защитно поведение което е характерно при родители което отричат затрудненията, изпитвани при изпълнението на родителската си роля /л. 180/. И за двамата родители интеракцията с детето е източник на чувство на удовлетвореност от родителската им роля, разчитат на подкрепата на близки и приятели, имат чувство за принадлежност към социалното обкръжение. Не съществува риск от дисфункционално родителстване. Стресогенните събития оказват в минимална степен стрес спрямо майката и той не се отразява върху нейното изпълнение на родителски функции, но при бащата резултатите са с висок диапазон и родителския стрес е „клинично висок” /л. 182/.

Съгласно заключението на вещото лице, към момента детето е с изградена социална и битова среда, **промяната на която ще се отрази стресово и травматично**. Това е така поради факта, че до преди фактическата раздяла детето е било със стабилна социална и битова среда и се е наложило да я промени и се адаптира към битова и социална среда различна от преди. Промяната към момента ще ретравматизира детето, тъй като ще създаде усещане за повтаряемост на събитията от раздялата на родителите.

По отношение иска по чл. 127, ал. 2 СК

При горните данни съдът намира, че в интерес на детето е упражняването на родителските права да бъде предоставено на майката.

Както бе изяснено, и детето е привързано и към двамата си родители, обича да прекарва време с тях, а те от своя страна разполагат с възможност и желание за отглеждането и възпитанието му. В конкретния случай обаче все още майката е базов родител за него, като до този момент абсолютно пълноценно фактически е упражнявала родителските права върху детето, като е осигурила спокойна и стабилна среда за правилното му психоемоционално и когнитивно функциониране, както и достатъчно възможности за развитие и занимание според неговите интереси и способности, като самостоятелно осигурява включително и финансово извънкласните занимания на детето. Същевременно между детето и майката се отчита стабилност на взаимоотношенията и сигурност, че изборите които детето ще направи не биха променили стабилността на изградените във времето взаимоотношения. Поради тази причина дето спокойно може да демонстрира различно поведение пред майката без да се страхува, че отношението и ще премине в друг полюс /съгласно данните от СПхЕ/. Налице са данни, че бащата е склонен да пренебрегва ежедневието и графика на детето при осъществяване на личните контакти, както и да negliжира извънкласните занимания и интереси, не зачита мнението на другия родител при вземането на решения за детето.

Съдът намира, че е обичайно дете на разделени родители да изживява конфликт на лоялност, а негова проява е страхът да не засегне по някакъв начин който и да е от тях. В случая обаче, с оглед поведението на бащата при Б. се наблюдава конфликт на лоялност и **за да поддържа симбиозата, детето е изградило копинг-стратегии** за справяне, поддържане на поведение, което да се хареса на бащата, и отхвърляне фигурата на майката, което не е в интерес на детето.

Б. е със стабилна изградена социална среда в гр. Перник, където се намира приятелският му кръг, образователната институция, извънкласни занимания. Наред с това, налице са категорични данни в СПхЕ, че промяната средата на детето ще се отрази стресово и травматично спрямо него, ще създаде у него усещане за повторемост на събитията от раздялата на родителите и **промяната на социалната среда** /местожителство, училище, приятелски кръг, занимания/ към настоящия етап **не е в негов интерес**. Същевременно близостта със Столицата позволява възползване и от нейните ресурси при желание и възможност за допълнителни дейности и при възникнала необходимост.

Промяната на социалната среда не само не би била благоприятна за психическото благополучие на детето, но също така не би била в интерес и на неговото нормално ежедневие и ритъм. Родителите живеят в различни населени места и при липса на добра комуникация и съгласуваност между тях /каквато несъмнено се установи по делото/, ежедневните дейности и занимания на детето – обучение, извънкласни дейности, свободно време, режим на сън и бодърстване, биха били сериозно затруднени. Майката работи дистанционно, домът ѝ е на пешеходно разстояние от училището на детето, налице е подкрепа на разширеното семейство, изградени са ред, правила и последователност в ежедневието на детето, съобразени с неговата възраст, потребности и интереси. Същевременно бащата живее и работи в гр. *****, неговият баща живее в различно населено място, а майка му – в различна държава. Макар при необходимост бащата на ответника да съобщава, че би могъл и има желание да се отзове, възможностите на майката или роднините ѝ да реагират незабавно при всяка ситуация са в значително по-широка степен. Още повече, че ежедневното ранно пътуване в период от половината месец между ***** и гр. Перник, където е училището на детето, категорично не е в негов интерес от гледна точка на дневен режим на дете на толкова ниска възраст в начален етап от своето образование, би му създавало прекомерна умора, както и невъзможност да посещава пълноценно и редовно други занимания.

Горните изводи в контекста на доказателствените източници относно изградената среда на детето, възможностите и желанието на родителите, подкрепата на разширеното им

семейство, отношенията помежду им, в контекста на психологическата експертиза, съдът намира, че **упражняването на родителските права следва да бъде предоставено на майката**, с произтичащите от това последици досежно режима на лични отношения и издръжка.

Следователно **главният** иск следва да бъде уважен, а **насрещният иск** в този смисъл следва да бъде отхвърлен. Отхвърлено следва да бъде и евентуално заявеното искане за равно упражняване на родителските права, доколкото законът изключва възможността родителските права да бъдат предоставени за упражняване съвместно на двамата родители в случай, че не се постигне споразумение по упражняването им – ТР № 1/2016 г. на ОСГК на ВКС.

Относно режима на лични отношения.

Гореизложените съображения относно режима и ежедневието на детето, в контекста на влошените отношения между родителите, обуславят и конкретния режим на лични отношения, който следва да бъде съобразен. В тази връзка **нецелесъобразен** се явява предложеният от бащата режим, в който детето да прекарва половината от месеца при него. Същевременно **по-разширен** режим на лични отношения ще гарантира сигурност и стабилност, яснота и равнопоставеност на двамата родители. По този начин ще бъде защитен и висшият интерес на детето – важно е то да има контакт със семействата на двамата си родители, да поддържа автентичен контакт и с двамата, което е необходим фактор за неговото адекватно психо-социално развитие. Режимът на лични отношения трябва да е възможно най-широк, но това **не** следва да влиза в конфликт с учебния процес на детето.

Съдът намира, че бащата следва да има възможност да взима при себе си детето с преспиване още в петъчния ден – до неделния, през седмица.

Съгласно чл. 59, ал. 3 СК определянето на режима на личните отношения между родителите и децата включва определяне на период или на дни, в които родителят може да вижда и взема децата, включително през училищните ваканции, официалните празници и личните празници на детето, както и по друго време.

Следва да бъде определен ежегоден режим през коледната ваканция, при редуване на четни и нечетни години, чрез който ще се осигури възможност едната година детето да празнува Коледа с бащата, а Нова година с майката, а на следващата – обратно.

Рожденият ден на детето безспорно е празник, наситен с изключителен емоционален заряд както за самото дете, така и за неговите родители. Това обосновава разширяването на режима на лични отношения между бащата и детето, така че същият да отговаря в оптимална степен на емоционалните нагласи и потребности на детето за пълноценно общуване и с двамата родители. Следва да се вземе предвид и възрастта на детето, в която е нормално желанието му да избере приятелите и средата, в която да празнува – в дома, в който живее, или на друго място по негов избор, предвид наличието на съвременни пригодни за детски рождени дни увеселителни места. Ето защо следва да бъде определен отново режим на редуване на четни и нечетни години, в които съответният родител ще има по-голяма възможност да прекара време с него. По изложените съображения и с цел детето да не бъде лишено от присъствието на когото и да е от родителите си в този ден, съдът счита за подходящо личните контакти между майката и детето на този личен празник да се осъществяват на всяка нечетна година, като на всяка нечетна година детето да бъде с баща си за рождения си ден.

Бащата следва да има възможност да взима детето при себе си и на рождения си ден, независимо от режима на лични контакти в определени с диспозитива часове, съобразени с графика и възрастта на детето.

Бащата следва да има възможност да осъществява режима на лични контакти и един

месец през лятото, когато майката не ползва платен годишен отпуск. С цел необходимостта страните да могат да планират годишния си отпуск, съдът следва да ги задължи ежегодно да се уведомяват предварително и писмено за периода за това. В случая, удължаването на продължителността на срещите през лятната ваканция е и компенсация за по-ограничените ежемесечни контакти между бащата и детето.

В тази връзка следва да се отбележи, че настоящото съдебно решение **не** разрешава спора със сила на пресъдено нещо, тъй като производството е по спорна съдебна администрация. Във всеки един момент страните могат **да изменят доброволно режима** на лични отношения, единствено изискване за което е рационален диалог между тях за най-голямата им ценност – тяхното дете. Съдебното решение само гарантира правото на защита при неспазване на постановения режим.

Решението не изключва възможността бащата да взема детето и при всеки друг удобен и за двамата родители случай при взаимна уговорка и разбирателство между тях.

По въпроса за издръжката.

По отношение на дължимата издръжка съдът взе предвид динамичната икономическа обстановка, инфлационните процеси, нарастването на цените на основни стоки и услуги, размера на минималната работна за страната /780 лв./, както и общия разход на непълнолетен член от домакинство за второто тримесечие на 2023 г., съгласно данни на НСИ /около 720 лв., след приспадане на разходи за алкохол, цигари, данъчни и осигурителни вноски, заеми и др./, възрастта на детето, нуждите от подходящо облекло, храна, образователни потребности, посещавани занимания, учебни материали. При съобразяване на посочените обстоятелства, наред с конкретните данни за образователните нужди на детето, включително и предвид психическото състояние на детето, при условията на чл. 162 ГПК съдът счита, че този минимален доход на детето, който да му позволи да задоволява неговите основни потребности, е в размер на сумата от 700 лв. месечно.

При съобразяване на трудовата заетост и реализираните от страните доходи, при определена месечна издръжка в размер на 700 лв., майката като фактически отглеждащ родител следва да поеме 300 лв., а останалата част в размер на 400 лв. следва да бъде поета от бащата.

Доколкото ищцата е поискал присъждане на издръжка в близък до минималния (195 лв.) размер на 220 лв. и с оглед диспозитивното начало в процеса, съдът определя издръжка в размер на **220 лв., платима ежемесечно от бащата** чрез майката.

Няма писмени доказателства за извършвани плащания за периода от последната една година, преди депозиране на исковата молба, поради което и с оглед установения размер на издръжката от 220 лв., в цялост следва да бъде уважен и предявеният **иск по чл. 149 СК** за заплащане на издръжка за минал период – общо в размер на 2640 лв. /по 220 лв. месечно за периода от 26.09.2021 г. до 26.01.2022 г./.

По иска по чл. 127а СК.

Съгласно данните от социалния доклад Б. е будно дете, с обща култура, интереси и желание да пътува. От писмените доказателства се установява, че майката разполага с финансова възможност да му осигурява пътувания и екскурзии, включително извън граница, а брат ѝ живее постоянно в близка съседна държава, която е популярна туристическа дестинация – в Република *****. От показанията на свид. С. също се изяснява, че майката има желанието и възможността да пътува с детето в чужбина, но е възпрепятствана, тъй като бащата не дава съгласие за това. Изяснява, че е имало конкретна възможност за екскурзия при общи приятели в ***** но пътуването не се осъществило, заради отказ на бащата да даде съгласие. В идентичен смисъл са и данните, събрани от показанията на свид. Л., който споделя за конкретни възможности за пътувания до ***** при брата на М., както и до ***** които не се осъществили, поради липса на съдействие на бащата.

В конкретния случай ищцата е формулирала искане за даване на заместващо съгласие за пътувания до 20 дни годишно единствено в страни членки от Европейския съюз, в частност – *****, *****, за срока на задграничния паспорт.

Правото на свободно движение в рамките на държавите-членове на Европейския съюз е гарантирано и от чл. 3, § 2 ДФЕС. Детето има право на свободно придвижване – в т. ч. да пътува в чужбина, но докато не навърши пълнолетие, то не може да упражнява това право нито само, нито със съдействието на единия от родителите. Въпросите, свързани с пътуване на дете в чужбина и издаването на необходимите лични документи за това, са в правомощие на родителите. Когато детето има нужда да пътува в чужбина, при разногласие между родителите, съдът може по реда на чл. 127а СК да даде заместващо съгласие на един от родителите пътувания за определен период от време и до определен или определяем кръг държави. Производството по чл. 127а СК е такова по спорна администрация на гражданските правоотношения, в рамките на което съдът прави преценка по целесъобразност. Интересът на детето за пътуване в чужбина се преценява конкретно за всеки отделен случай съобразно установените по делото обстоятелства. Съгласно т. 1 от ТР № 1/2016 на ОСГК на ВКС заместващо съгласие на един от родителите, по реда на чл. 127а СК, може да се даде само за пътуванията за определен период от време и до определен или определяем кръг държави.

При горните фактически данни в конкретния случай съдът намира, че в интерес на детето Б. е да пътува извън територията на Република България до 20 дни годишно, придружавано от своята майка, да опознава различни дестинации с цел отдых. Съдът не намира основания за ограничаване правото на детето да напуска страната, с майка си за период от до 20 дни годишно в посочените дестинации – държави, членки на ЕС.

Съгласно чл. 36, ал. 1, пр. 2 ЗБЛД, на лицата до 18-годишна възраст се издават паспорти със срок на валидност 5 години. В тази връзка, доколкото искането за даване на заместващо разрешение е формулирано чрез препращане към срока на валидност на паспорта, срокът, за който се иска разрешение, е определяем – за период от 5 години, по арг. чл. 36, ал. 1, пр. 2 ЗБЛД, а предвид възрастта на детето, е разумен и пропорционален.

При тези данни искът по чл. 127а СК следва да бъде уважен в цялост, а на осн. чл. 127а, ал. 4 СК да бъде допуснато предварително изпълнение на решението в тази част. Доколкото детето все още не е навършило 14-годишна възраст и практическото пътуване е свързано с необходимостта от снабдяване със съответни документи, следва да бъде уважено и искането за заместване съгласието на бащата за издаване на паспорт на детето.

По разностите:

Предвид характера на производството като спорна съдебна администрация разностите остават за страните така, както са ги направили.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРЕДОСТАВЯ упражняването на родителските права спрямо малолетния Б. В. П., ЕГН *****, роден на ***** на майката М. С. Л., ЕГН *****.

ОПРЕДЕЛЯ МЕСТОЖИВЕЕНЕТО на Б. В. П., ЕГН ***** при неговата майка М. С. Л., ЕГН *****, на адрес *****, както и на всеки друг адрес, на който майката се премести да живее, за което обстоятелство следва да уведоми бащата.

ОПРЕДЕЛЯ следния режим на лични контакти: Бащата В. Х. П., ЕГН ***** има право да вижда и да взема при себе си детето Б. В. П., ЕГН *****:

1. Всяка първа и трета седмица от месеца от 18:00 ч. в петък до 18:00 ч. в неделя, с

преспиване при бащата в петък и в събота;

2. На личните празници на детето (рожден ден и имен ден) – всяка нечетна година от края на учебните занятия до 20,00 часа, а ако датата се пада в почивен ден – от 09,00 до 18,00 часа.
3. Независимо от определения режим, бащата има право за взима детето на рождения си ден на 07.04. за времето от края на учебните занятия до 20,00 ч., а ако рождената дата се пада в почивен ден – от 09,00 до 18,00 часа.
4. В нечетните години – първата половина от **коледната ваканция** от 23.12 до 27.12 включително и първата половина от **великденската ваканция**, а в четните години – втората половина от коледната ваканция (от 28.12 до 01.01) и втората половина от великденската ваканция;
5. През всяка първа половина от дните, определени като **ученически ваканции**, **извън** коледните и великденските.
6. Един месец през лятото, когато майката **не** ползва платен годишен отпуск.

СЪДЪТ УКАЗВА на М. С. Л. ежегодно до 15.04 на същата година да уведомява писмено В. Х. П. за летния месец, през който ще ползва платения си годишен отпуск през календарната година. При неизпълнение на горното В. П. има право да осъществява ежегодния режим на личен контакт с детето за един месец през лятото съобразно своя редовен платен годишен отпуск по утвърдения от работодателя му график, за което съдът **УКАЗВА** В. П. да уведоми майката писмено до 30.04 в същата година.

ОСЪЖДА В. Х. П., ЕГН ***** да **заплаща издръжка** на Б. В. П., ЕГН ***** , чрез неговата майка и законен представител М. С. Л., ЕГН ***** , в размер на **220,00 лева** до 30-то число на месеца, за който се отнася, считано от депозиране на исковата молба на 27.09.2022 г. до настъпване на основания за нейното изменение и прекратяване, по банкова сметка на майката с*****.

ОСЪЖДА В. Х. П., ЕГН ***** да **заплати** на Б. В. П., ЕГН ***** , чрез неговата майка и законен представител М. С. Л., ЕГН ***** , по банкова сметка на майката с ***** , сумата в размер на **2640,00 лева**, представляваща месечна издръжка в размер на 220 лв. за периода от 26.09.2021 г. до 26.09.2022 г.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен насрещния иск на В. Х. П. за предоставяне упражняването на родителските права спрямо Б. В. П., както и евентуалното искане за споделено упражняване на родителските права.

ЗАМЕСТВА на основание чл. 127а, ал. 2 СК, вр. чл. 76, т. 9 ЗБЛД съгласието на бащата В. Х. П., ЕГН ***** за пътувания на детето Б. В. П., ЕГН ***** в държавите членки на Европейския съюз и Обединеното кралство Великобритания, без ограничения на броя и продължителността на всяко пътуване, но **за не повече от сумарно 20 дни всяка календарна година**, като при пътуванията детето бъде придружавано лично от майката М. С. Л., ЕГН ***** с цел екскурзия и почивка, за срок от **5 /пет/ години**, считано от влизане в сила на съдебното решение.

ЗАМЕСТВА, на основание чл. 127а СК, във вр. с чл. 76, т. 9 ЗБЛД **съгласието** на бащата В. Х. П., ЕГН ***** , за издаването на паспорт по реда на ЗБЛД на Б. В. П., ЕГН ***** .

ДОПУСКА на осн. чл. 127а, ал. 4 СК предварително изпълнение на решението в **частта** относно заместващото съгласие за пътуване в чужбина и издаване на задграничен паспорт.

ОСЪЖДА В. Х. П., ЕГН ***** да **заплати** в полза на бюджета на съдебната

власт по сметка на Районен съд-Перник сумата в размер на **422,40 лева** – държавна такса, дължима по исковете за издръжка.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Окръжен съд Перник в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от решението да се връчи на страните на осн. чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Перник: _____